

vaško. Justh je nato zagrozil, da izstopi iz stranke, kar bi bil vsekakor silen udarec za Košutovo stranko, ker bi Justh lahko potegnil za seboj še celo skupino poslancev, ki jim bo itak zelo težko glasovati za nagodbo in povišanje kvote. Nekateri korupcionisti v stranki bi želeli, da se na ta način rešijo značajnega Justha, ker bi z izgovorom, da Justh podpira Hrvate, mogel kateri izmed njih priti do mastno dotirane predsedniške službe.

Prve čase se je vendar posrečilo, da se spor nekako preslepi, toda na dolgo časa seveda ne. Predsedniku je prepričeno, da tolmači zakon kakor on hoče, a podpredsedniku bodeta delala zopet po svoji volji; seveda le tedaj, kadar jima Justh prepusti svoj predsedniški sedež. V onih dveh sejah, ko je Justh predsedoval, ni odtegnil niti enemu hrvaškemu govorniku besede; tudi hrvaška delegacija je zavzela izvrstno takto: dokler vlada ta kriza, ublažila je popolnoma obstrukcijo pod Justhovim predsedništvom ter se ne zateka k glasovanju po imenih. Toda ko pride Rakovszky, se takoj spremeni temeljito cela scenerija: ta odtegne besedo, komaj je kateri govornik odpri usta. Kadar hoče prečitati paragraf o katerem hoče govoriti, ne pusti mu dalje govoriti, češ, da — cito! Naši delegatje tedaj takoj predlagajo glasovanje po imenih, kar more storiti 20 poslancev.

* * *

Ako se napram obstrukciji ne morejo uporabiti nasilna sredstva, potem pač ostane kot edino sredstvo — sporazumljene kompromise.

Dosedaj še ni napravila madžarska vlada nobenega koraka za kak kompromis ter izjavila službeno, da se hoče pogajati samo potom Rakodezayja.

To seveda delegacija odločno odklanja, ker Rakodezayjeva oseba mora biti pogoj in najmanjša žrtev za nadaljnji sporazum. Ogrska vlada hoče s tem povisati ceno Rakodezayjevega padca, ker se ve, da je njenogov položaj nemogoč.

On nima danes za sabo niti enega edinega človeka, ki bi bil na dobrem glasu, vti veže pred njim, kar pred strašilom.

Na njem visi prokletstvo želesničarske pragmatike, ker je v času najstudenjšega kršenja temeljnega zakona prevzel bansko čast, a tega prokletstva se ne more rešiti.

Ne samo, da mu stari madžaroni Tomašič, Spevec, Cernković in drugi nečejo sestaviti vlade, kamoli stranke, marveč tudi bivši ban Khuven-Hedervary, zvesti Rakodezayjev prijatelj, je izjavil, da se je Rakodezay postavil na »izgubljeno mesto«, ker je prevzel nase krivdo za pragmatiko.

Rakodezay se zato oprijemlje zadnjih sredstev in hoče z raznimi materialnimi ugodnostmi pridobiti uradništvo.

Ko se je zadnjici vrnil iz Pešte, je v listih objavljal, da je prinesel sabo »polne řepe« raznih darov dobrim otrokom.

»Veliki kabinet«, madžarski namreč, skuša napram nam uveljaviti isto takto, ki se je posluževal Fejervary napram Madžarom: da z raznimi materialnimi koncesijami pridobi za svojega Rakodezaya ljudske mase.

Toda Fejervary je zares lahko objavljal socialne reforme, katerih se je bala aristokratska, klerikalna

in madžarska opozicija, a pri nas niti takšne reforme, zlasti ne volilne preosnove, sloneče na splošni volilni pravici, ki bi mogla škodovati popularnosti naše koalicije. V drugem oziru pa so Madžari preveliki stiskali, da bi iz skupnega podpirali našo trgovino in industrijo, dasi bi to po zakonu in pravici moralni storiti, kamoli da bi nam še kaj darovali!

Zato bodo Rakodezayjeve obljuhe ostale obljuhe. S čim si hoče sedaj pridobiti naklonjenost? Sestavljeno, po kateri misli zvišati mizerne plače učiteljem, a je v tem oziru predložil načrt prejšnje vlade!

Razume se, da si s tem ne bo pridobil niti enega pristaša.

V tej težki in ephalni borbi hrvaške delegacije, ki je napela vse svoje sile, da prvi pot odbije dolgotrajan naval Madžarov na naš narodni obstanek, bi moral stati na braniku kakor en mož ves narod.

Priči je pretreslo vsled te borbe hrvaško vprašanje temelje tostranske državne polovice.

S svojo moralno močjo sili celo značajne posamnike iz nasprotnega tabora, da se dvignejo proti nasilstvu svojih lastnih sonarodnjakov.

Dva organa sta, ki jim je glavnata naloga v tem, da omalovažnjujeta na vsek način ta boj, da uprav kliceta Madžare, naj s kakršnokoli silo združi hrvaški odpor!...

Ta organa sta Rakodezayjevo glasilo, službene (s celo deželo zdrževane) »Norodne Novine« in Frankovo »Hrvatsko Pravo«.

Prav enako pišeta ta dva organa: Rakodezay v imenu ideje edinstvene madžarske države, a Frank v imenu velikega »načela«, da je treba nagodbo podpreti, a v ta namen podkopuje, onemogočuje drugi manjši posel. Ako se Madžarom posreči premagati hrvaško delegacijo, predstavitevcev celega naroda, ki brani obstoječi zakon, ali se nam potem posreči akejza za popolno odecpletjenje?

Na vse zadnje bi mogel kdo tudi tako misliti, toda ako bi tudi tako neumno, a poseteno mislil, ne mogel bi delati tega, kar dela Frank.

Frank v edom a podpira Rakodezayja. Njegova stranka namreč ne more priti do vlad, ker bi se v sistem trenotku zlomila, mnogo preje kakor Košutovei, zato ima rad Rakodezayja, ki mu more le načelno opornirati, sicer pa v navadnem življenju lepo ustreči za vse posvetno blagostanje... Napram koaliciji seveda ni mogel igratki take igre. Zato bi tudi Madžari najrajši, kakor se poroča iz Budimpešte, da Rakodezay vlada, a samo Frank mu naj »oponira«.

Socialna vprašanja.

Kolektivna delavna pogodba trgovskih uslužencev v Trstu.

Pretekli teden je grozila v Trstu izbruhnuti stavka med trgovskimi uslužencami, ki so imeli s svojimi principali razne diference radi delovnih pogojev. Intervencija »Zadruge trgovskih zastopnikov« je to stavko preprečila.

Pogajanja, ki so se vršila 27. m. m. med principali in nastavljeni, so imela ta rezultat, da se je med organizacijama, zastopanima v teh dveh skupinah, sklenila kolektivna delovna pogodba, ki je takoj stopila v veljavo in ki traja začasno tri leta.

Glavne točke, ki so se pogodbom potom določile, so:

»K starčku, ki me kliče,« je odgovorila Pavla, »gotovo je tisti moj znanec, ki je ležal pri Medenovih.«

»Počakaj — jaz pojdem s teboj,« je ukazal Anton. »Samo suknjo vzamenem.«

Ne čakajo odgovora je zapustil sobo in šel v prvo nadstropje, da se obleče. Pavla je nekaj trenotkov, kakor okamenela stala na svojem mestu. Tako ji je bilo pri sreču, kakor da bi se podirala hiša nad njo in celo rogovino. Kaj je bilo torej zaman vse njenega trpljenja, ali se je zaman žrtvovala?

Minila jo je vsa preudarnost. V glavi ji je vrelo, a misliti ni mogla. Samo ena misel ji je prevladavala: Zdaj pride vse na dan — zdaj je vse izgubljeno.

Mirklo in stara gospa sta jo nekaj vpraševala in ji nekaj pravila, a nijih niti slišala. Naenkrat se je odvrlila od njiju in stekla, kakor brez umu po stopnicah in planila v sobo očetovo.

»Papa,« je rekla, »prosim te, pusti me samo iti, prosim te, ne zaradi sebe, nego zaradi drugih.«

Vtisk te prošnje je bil ves drugachen, kakor je pričakovala Pavla.

»Torej sem vendar prav slutil, da tiči za tem znanjem neka skrivnost,« je v ljuti razjarjenosti vzklopil Anton. »Ti izprideno dekle, ki delaš sramoto svoji rodovini. Ali te jezlaj strah, da spoznani tvoje skrivnosti?«

»Papa, zdaj me ne smeš več žaliti,« je z vsem svojim ponosom odgovorila Pavla. »Dosej sem se dala tr-

1. Otvoritev prodajalen se prepušča principalom, vendar pa se prodajalne ne smejo otvarjati pred 7. zjutraj; 2. opoldanski odmor znaša dve uri; 3. prodajalne se morajo zapreti vsak dan ob polu 8. zvečer izvzemši sobot, ko je dovoljeno imeti prodajalne odpreti do polu 9.; 4. po preteku enega službenega leta ima vsak nastavljenec pravico do 10dnovnega dopusta na leto; 5. odpovedni rok ne sme biti manjši kakor štiri tedne; 6. do ustanovitve paritetne posredovalnice se imajo principali pri oddaji služb v prvi vrsti posluževati posredovalnice, ki jo sedaj vzdržuje organizacija nastavljenec.

Unija avstrijskih tekstilnih delavev v letu 1905. in 1906.

Iz ekscerpta, ki ga je priobčila »Soziale Rundschau« iz poročila o delovanju »unije« v III. upravnem letu (1905. in 1906.) posnemamo: Številno članov, ki je znašalo leta 1904. 13.640, se je leta 1905. zvišalo na 31.619 in je znašalo koncem 1. 1906. 44.221 oseb, kar pomenja trikratno pomnožitev izza leta 1904.

Izmed članov, ki so jih našeli 31. decembra 1906, je bilo 28.766 moških in 15.455 ženskih. Izmed krajevnih skupin, ki jih je 301, se nahaja samo ena v krovovini, kjer tudi prebivajo Slovenci, namreč na Štajerskem.

Kar se tiče gibanja za izboljšanje plače in stavk v tekstilni industriji v letih 1905. in 1906. je bilo leta 1905. 16 stavk, katerih se je udeležilo 2360 delavev, med katerimi jih je bilo 1708 organiziranih, in sicer na Nižje Avstrijskem 4 (470 udeležencev), na Českem 2 (77), na Moravskem 5 (131), v Šleziji 4 (472) in v Galiciji 1 (30). 14 stavk se je končalo z uspehom, 2 pa brez uspeha za delavec.

Vsota stavkujočim delavecem danih podpor je znašala 101.227 K.

Leta 1906. je bilo 113 stavk. 90 agresivnih in 23 obrambnih stavk in 36 akejz brez stavke. Udeležilo se je tega gibanja 44.274 delavev, med katerimi jih je bilo 16.333 organiziranih.

Izmed 149 akejz se jih je končalo 92 s polnim uspehom, 44 z delnim in 13 brez uspeha za delavec. Uspehi so se nanašali v 101 slučaju na zvišanje plače, v 35 slučajih na skrajšanje delovnega časa in v 136 slučajih na druge zahteve.

»Unija« je plačala leta 1906. 255.407 kron za podporo stavkujočim delavcem.

Stroške »Unije« za posamezne podporne panoge (izvzemši štrajkovnih podpor) izkazuje tale pregled: Podpora brezposelnim delavcem 1905. 1. 28.043 K, leta 1906. 34.455 K, podpora za pota leta 1905. 3885 K, leta 1906. 6629 K, izredna podpora leta 1905. 7484 K, leta 1906. 26.647 K, podpora osirotelim leta 1906. 280 K.

Glasom računskega zaključka so znašali vsi dohodki leta 1906. 472.337 K, (leta 1905.: 199.882 K), vsi stroški 300.502 K, (leta 1905.: 149.692 K), stanje blagajne pa je bilo 31. decembra 1906. 314.675 K (31. decembra 1905.: 142.840 K).

Iz nagodbenega odseka.

Dunaj, 25. novembra. Nagodbeni odsek je dognal v današnji četrtek XX.—XXV. nagodbe. Pri členu 20 (promet z živilo) je zahteval posl. vit. Kozlovska, naj se strogo nadzorujejo ruske meje, da se ne vtihotapi od tam okužena živila. Po-

pinčiti, poniževati in sramotiti, prenesti sem hotela tudi najhujšo krvico. Od doma si me podil in jaz sem se molče pokorila tvoji obsodbi. Vse to je bilo zaman. Zdaj, ko sili resnica na dan, ko izvešč, kar sem ti hotela priskriti, ko mi več v moji moči, preprečiti razkritja, zdaj se tudi ne dam več žaliti.«

Plemeniti ponos, s katerim je govorila Pavla, je Antonova osupnil. Obšla ga je slutnja, da je Pavli morda vendar krivico delal, a priznati tega ni hotel, dokler se ni prepričal.

»Prihrani si za zdaj take beseede,« je odgovoril dosti mirno. »Najprej bom jaz sam govoril s tistim tvojim znancem, potem se pomeniva daje. Za zdaj ostani doma in počakaj, da se vrneš.«

»Prosim, mama, dovoli, mi, da grem s teboj,« je hitela prositi Pavla, »prosim te lepo, dovoli mi to, morda me boš potreboval.«

»Ne boli bostešna,« je Anton zavrnil svojo hčer. »Kar sem odločil, pri tem ostanem.«

Pokimal je v slovo nalahko z glavo in naglo odšel.

»Kaj bo zdaj, kaj bo zdaj?« Pavla je izlila v ta vzklik vso brezmejno bolest, ki ji je trgala sreča in yes strah, da si konča oče življenje, čim izve, kako sramotno ga je prevarila njegova žena.

Vsa iz sebe je stekla Pavla po stopnicah in iz hiše, razoglava in brez topke vrhne oblike. Zunaj je vladal novembrski mraz in divjala je burja, a Pavla ni tega čutila. Videla je

slance dr. Elle en bog en je dokazoval, da se z nagodbo ustvari novo sredstvo za podraževanje mesa, zato bi moral vsaj agrare biti z nagodbo zadovoljni. — Člen 20. je bil sprejet brez sprememb, nakar se je začelo razpravljati o § 21. (promet z živili in horzna reforma). Govorila sta med drugimi tudi poslanca dr. Ploj in Laginja. Tudi ta točka je bila sprejeta brez sprememb. Člena 22. (carinska in trgovinska konferenca) in 23. (Bosna in Hercegovina) sta bila sprejeta brez debate. — K členu 24. (razsodišča), je govoril ministrski predsednik baron Beck, ki je odgovarjal na raznega vprašanja tisoča razsodišča. Tudi ta člen je bil sprejet nespremenjen. — Jutri zvečer bo zopet seja.

Proti podraženju živil

Dunaj, 25. novembra. Napovedana enketa proti podraževanju živil bo dne 3. in 4. decembra v poljedelskem ministru. Vabilo so se že razposlala. Posebno so vabili zastopnike večjih občin, pa tudi zastopnike iz krogov konzumentov. Tudi gospodinjam se da prilika, da se morejo izjaviti. Končno se povabijo tudi nekatere zastopniki kmetijske produkcije in trgovine. Enketi se predložijo sledeča vprašanja: 1. Pri katerih lokalnih panogah in pri katerih predmetih se posebno občutno opaža podraženje živil? — 2. S katerimi administrativimi in organizacijskimi sredstvi bi se dalo dosegeti pravo razmerje podrobnih cen za živila, in sicer posebno a) pri mesu in mesnih izdelkih, b) pri mlečnih izdelkih in jajcih, c) pri kruhu, d) pri zelenjadi in sadju? — 3. Katera druga sredstva bi bilo nasvetovati proti podraženju živil: a) od strani vlade, b) od strani občinskih uprav, c) od strani korporativnih interesentov?

Znižanje poštnih in brzovojnih pristojbin.

Dunaj, 25. novembra. Pri zadnjem konferenci v parlamentu je ugovarjala vlada znižanju davka na sladkor s tem, da namerava preklicati nekatere posebno obremenjujoče določbe pri poštnih in telefonskih pristojbinah. Predvsem se znižajo pristojbine za nakaznine. Nadalje se zviša teza za pisma, da se prihranijo višji stroški za manjše poštné zavoji, ki jih bo mogoče pošiljati za pristojbino navadnih pisem. V telefonskem prometu se znižajo doklade za oddaljene govore v urbanem prometu. V interurbanem prometu se ne bo pristojbina določevala po dolgoravnini, temveč po zračni letalji.

Kvotne deputacije.

Budapest, 25. novembra. Ogrska kvotna deputacija je imela danes sejo ter sprejela predlog

Sprejeli so nov program, ki je sestavljen tako brezbarvno, da v njem ni skoro najti sledu klerikalnih načel. Ni še dolgo tega, ko so klerikalei po vseh naših pokrajinah vedno in povsodi naglašali z največjo kričavostjo svoje katoličanstvo ter označevali vse, kar je prišlo izpod njihovih rok, s »svetim« katoliškim imenom. In sto svojo prakso so katoliško ime srečno tako profanirali, da se ga je jelo sramovati ljudstvo in končno še klerikalni voditelji sami. Katoliško ime je postalo odiozno in klerikalei so se ga skušali zopet odkrižati. Najprej so to storili kranjski klerikalei, ki so splekli katoliški narodni svoj plašč ter se prekrstili v »Slovensko ljudsko stranko«. Čez leto in dan so pricapljali za njimi njihovi goriški bratci ter se takisto prelevili — v stranko ljudskih sleparjev. To ime je za to stranko brez dvoma najbolj prikladno: Ali se more imenovati drugače stranka, ki si ne upa s svojimi pravimi načeli in težnjami na dan in jih skrbno skriva pod plaščem, ki ne nosi skoro nobenega klerikalnega znaka? Gospodje pač vedo, da je klerikalizem postal v našem narodu nekaj ta-

Dragotin Trošt in dr. Josip Wil-
f a n.

— Novi statut za osrednji konjerejski svet je pravkar izdalo poljedelsko ministrstvo. Hkrati izgubi veljavnost stari statut, izdan leta 1903. Glasom novega statuta ima osrednji konjerejski svet nalogo, poslovati kot posvetovalni organ poljedelskega ministrstva pri vseh vprašanjih, tičočih se državnega pospeševanja konjereje. Osrednji svet za konjerejo se posvetuje v plenarnih sejah o zadevah, ki so mu bile odkazane; o manj važnih tekočih stvareh sklepa poseben stalen odsek. Ta svet se sestavlja iz treh zastopnikov vojaškega oblastvarja ter iz zastopnikov interesentov zlasti deželnih konjerejskih odsekov, število teh članov pa ni določeno v statutu, marveč ga določi poljedelski minister za vsako poslovno dobo posebej. Poslovna doba je določena na 6 let. Seje sklicuje in jim predseduje poljedelski minister, seje niso javne. Na pismen predlog 10 članov tega odseka je istotako treba sklicati sejo. Izven Dunaja stanujoči člani sveta dobe povrnjene vožnje stroške in padijete.

— **Koroški porotniki proti k-
planu Walcherju.** Poslanec kapelan
Walcher je nedavno v parlamentu
interpeliral zaradi porotniškega ma-
terijala na Koroškem ter trdil, da so
porotn. popolnoma nesposobni in brez
moralne resnobe. Predvčerajšnjim so
se zbrali v Celovcu porotniki seda-
njega zasedanja k protestnemu se-
stanku ter poslali k predsedniku de-
želnega sodišča deputacijo, naj jim
priskrbi zadoščenje pri justičnem mi-
nistru. Predsednik je obljubil, da od-
pošlje poročilo takoj ministrstvu.

— **Politično gibanje v Pulju.**
Pod naslovom »Francozje v Istri 1809—1813« predaval je gospod profesor Žic iz Pazina minule nedelje v puljskem »Narodnem domu« ob obilni udeležbi članov »Narodne delavske organizacije«. Predavatelj je pazno poslušajočemu občinstvu kaj lepo in poljudno obrazložil dohod, bivanje in pregnanstvo Francozov iz Istre. Posebno zanimivo je očrtal istrskega junaka polkovnika Rajčiča barona Lindarskega, kateri je takoreč Francoze iz Istre pregnal. — Temu junaku so postavili spomenik na pazinskem pokopališču. — Koncem predavanja prešel je gospod predavatelj na sedanji čas, ter omenil, da je bil slovenski rod Istre vse do danes suženj privandranih tujinev. Kako je zalezel zviti jež v lisičjo jamo in s svojim zbadanjem pregnal iz nje lisico — gospodarico, tako so bili zalezli v naše domove grabežljivi Benečani, nas zasužnili, zbadali in izgnali iz naših domov. — Ali prišel je bil dan, ko smo spoznali, da je trnje tega »ježa-tujineca« umetno in trhol. — Zato smo prijeli za bič, ter izgnali neljubega gosta preko mnogih naših pragov. — In to je bil dan 14. majnika 1907., dan, koji je vesoljni javnosti naznanil, da je Istra slovenska in bodočnost naša. — »Ježi« so pa — bili! — Buren aplavz in živoklici doneli so po dvorani, ko je gospod profesor končal svojo tako lepo, poučno in zanimivo predavanje. — Popoldne je bil sestanek »narodne delavske organizacije« na Kastanjerškem vrhu (Monte Castagnier) v »Narodni gostilni«, kjer se je kar trlo občinstva. Govorila sta gospod predsednik Lacko Križ in gospod profesor Šic, kojima je ljudstvo pripredalo prisrčne ovacije. Svirala je »narodna istrska godba« in pevale so se lepe hrvaške in slovenske narodne pesmice. — Ko je bilo razpoložaje ljudstva najživahnejše, vstalo je neko človeče, — koje je malo prej pobiralo po lokalu milodare, češ, da je brez dela, — razpelo svojo rdečo srajco in zaklicalo: »ja sam polesan in socialist, zato neka se govori i taljanski.« — Zvededelo se je, da je bilo to človeče poslano od gotove strani, da špionira in dela zgago. — Seveda se mu je takoj na primeren način zavezalo predolgi in neumestni jezik. Tudi ta sestanek je pokazal, kako potrebna je bila »narodna delavska organizacija«,

kjer nas druži medsebojna ljubav in ne prisiljenost, kakor se to godi v nasprotnih nam taborih.

— »Signor« Pasi izgnan preko meje. V ponedeljek se je odpeljal iz Pulja »Signor Pasi« — kakor ga spoštljivo imenuje »Giornaletto« — v družbi policijskih agentov, preko Korušina v svojo blaženo domovino, kjer mu bode glede zahtevanja po »Universitá italjana a Trieste« in žaljenja avstrijske države in mornarice, najbrže sreča milejša. — O tem hujškaču je po dobljenih informacijah vedel povedati »Polaer Tagblatt«, da je zbežal iz Italije, ker je bil tam zasledovan radi revolucionarnega hujskanja. V Trstu, kjer je imel trgovino južnega sadja, je v Mazzinijan-

skem taboru igral zelo važno vlogo in bil eden prvih hujškačev, ker ga v tem nihče oviral ni. — Šele v Pu-lju ga je vsled nesramnih napadov na vojno mornarico, kojo je označil kakor »rak-rano« za razvoj puljskega

Odsel je, in osirotelja Pula pretak »bridke solze« po revolucionarnej apostolu. Vedi Bog, se li morda ne vrne že s prvim vlakom zopet v Trst in prevzame tam svoj prejšnji poselek.

— **Wolf zopet strasi po Štajerskem.** Zloglasni Wolf se je zopet pojavi na Štajerskem. Preteklo nedeljo je priredil političen shod v Ptuj. V svojem govoru je rabil stare obrabljene fraze o nevarnosti, ki baje grozi nemštvu od slovanstva, o potrebi neizprosnega boja proti vsemu kar je slovansko itd. Novega mož na povedal ničesar, vsa njegova izvajanja so bile zgolj fraze, ki jih je svoje čase pogrevljal v svojem pokojnem glasilu »Ostdeutsche Rundschau«. Na shodu je govoril tudi »Štajer«-urednik Linhart, ki mu je shod izrekel za njegovo »patriotsko delovanje« svojo posebno zahvalo in priznanje. Ali bodo sedaj spregledali oni slovenski kmetje, ki so pristaši »Štajerca«, kam jih hoče speljati ptičec Linhart, ki jih farba, da je Slovenec in da je politika njegova sam napredna, a si da priznanje in pohvalo izrekati na shodu, kjer ima glavni besedol Vsenemec Wolf, ki bi raj danes nego jutri spravil Avstrijo pod prusko pikelhavbo? Shod se je končno izrekel proti ustanovitvi slovenskega vseučilišča Ljubljani in proti reformi štajerskega deželnozaboranskega volilnega reda, češ, da bi to škodovalo nemškim težnjam.

— **Zdravniška vest.** Dokler je okrožni zdravnik dr. Repič v Štajersku pri Višnji gori nezmožen za delo, bo opravljal zdravniške poslove zdravniškega okrožja Višnje gora. Okrožni zdravnik v Trebnjem dr. Matjaž Dereani.

— **Iz poštne službe.** Upokojeni sta višji poštni kontrolor g. Jernej Marjanovič v Ljubljani in poštni asistent g. Silvij Dubič v Pulju.

— **Iz šolske službe.** Absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Uršula Potocnik je imenovana za provizorično učiteljico v Bohinjski Bistrici.

— **Se en vir dohodkov Ciril-Metodovi družbi.** Prejeli smo naslednje pismo: Ni mi znano, od kdaj je v modri za moške, pozdravljati z odkrivanjem, ali resnica je, da zabavljam vsako zimo glasno ali na tihem, kakor ravno nanese prilika nad to neumestno navado, po moje bolje razvado. Ta razvada mi pripomore vsake ko leto do več ali manj nadležnega nahoda, kakor se ravno živo srebro na plomeru krči ali razteza. Če nečem da bi me obkladale lepe in ljubezniv znanke z neolikancem, zarobljenecem kmetom, barbarom in kakor se že vsti lepi pridevki imenujejo, pa klobuš doli in globok poklon, in če je še takud mraz ali piska burja preko potnega čela in kratkih las — nosim lahko kratko ostrizene — in marljive golice, ki se ji v navadnem življenju pravi tudi pleša. Seveda, posledice ne izostanejo. — Večkrat premisljujem, kako pridemo ravno mi moški dvomljive časti odkrivanja pred dame, ki imajo že itak zavarovanje glave z obilico las. In če one lahko pozdravljajo ali odzdravljajo brez odkrivanja, zakaj bi mi ne smeli. Mar bi lep — upajmo — in spoštljiv poklon brez klobuka v roki ne zadostoval? Prepričan sem, da bi se naše dame, uvidevši v odkrivanju le nekaj prazno formalnost, rade odrekle takemu pozdravu, to pa tem bolj, ker bi tudi mi radi žrtvovali vsako leto par krone v prid Ciril-Metodovi družbi. Če bi se to splošno upeljalo, dobivali bi družba brez reklame vsako leto lepe tisočake, koje bo ravno zdaj takrat krvavo potrebovala, a obenem pa obvaroval marsikak starejši gospode kroničnega nahoda. Družba naj si omisli lične in cenene znake z letnico, ki bi se radi kontrole nosili na vidnem kraju. Dobivali bi se pri podružnicu. Prepričan sem, da si omisli tudi marsikaka dama tak znak, s tem videnim odobravajoč naše početje. Nisem tako radikal, da bi hotel popolnoma odpraviti odkrivanje, zadovoljujem se, če se opusti vsaj zimske meseca. Družbinemu odboru pa kličem: Hitro na noge! Pograbi po tisočakih, ki ti jih ponujamo na krožniku!

Predaval bo mestni zdravnik g. Demeter vitez Bleiweis-Trstniški »O boju proti jetik osobito z ozirom na na mladino in na razmere v slah. K obilni udeležbi vabi star vzgojitelje in sploh vse, ki se zanimalo za vzgojo slovenske mladine, šolskovoštvo.

V Rakitni je bila 24. t. m. votev gospodarskega načelnika. Naročno-napredna stranka je sijajno zgala in je bil izvoljen za načelnika Anton Kržič, posestnik in trgovec v Rakitni.

Umrl je v Št. Jerneju na Dolenskem 20. t. m. učitelj v pokoju gosp. Franc Muhič. Bil je rojen l. 1833 na Otavici pri Ribnici. Pripravljen je dovršil leta 1856. Muhič je n umorno pridno delal v šoli in kot organist v cerkvi, odraščeno mladino pa poučeval v sadjereji in kmetstvu. Po pustih nerodovitnih kraj na Vrhu pri Vinici, kjer je bil učitev je zasadil mnogo plemenitega sadter tako ta kraj spremenil v prijet sadonosnik. Radi tega je bil odlikovan od kranjske kmetijske družbe srebrno častno svetinjo. Z Vrha prišel Muhič l. 1878. na lastno prenjo v Št. Jernej, kjer je imel hišo posestvom. Dasi so mu tu od gostrani nasprotovali in je imel opravljeni skoraj nadčloveško delo, ker imel poučevati par sto otrok, vendar se je lotil z vnemo trudapolnega psala in ga vztrajno nadaljeval. Tukot občinski tajnik je bil delaven marljiv. Pri tem si je nakopal bozen, da je celo leto ležal. Pri statuni bil uvrščen v I. plač. razred in ga je bolelo. Leta 1901. je prosil upokojenje in želja se mu je izpolnila. Za 40letno službovanje je dob jubilejsko svetinjo. Kako priljubljen je bil Muhič, je pričal velik pregreb, ki se ga je udeležilo mnogo učiteljstva ter faranov. Muhič je bil maren, značajan in blagega srca. Posod je pomagal, kjer je le mogel. Smu je izstudiral za jurista, a kmarnato umrl. Hči je omožena v Ljubljani z železniškim uradnikom.

Divjaško umorstvo v Galežanu pri Pulju, izbruh 2000letne »bruture«! V nedeljo popoldne sta bili 21letni mladenič Filigoj in žena imenom Mezgec oba iz Pulja, a on domiz Brda pri Planini, po opravkih Vodnjanu. — Po nesreči sta zamudila večerni vlak, koji pride v Pulj 9. uri in sta šla peš proti mestu. Galežanu — tem divjaškem gnezdu »avite colture« ju je ustavila na celi stoeča drhal, vprašaje ju, sta li moča iz »Monte Grande« (Velikega Vaha). Ona sta odgovorila, da ne, ter več, da sta iz mesta. Nato so ju prestili dalje. Komaj sta bila kakih sedkorakov iz Galežana, pridrvila je drhal za njima, oklofutala žensko, koje pa po sreči zbežala preko nekega plota, a nato z vso divjostjo planila po strmeče gledajočem nedolžnemu mladeniču. Bežeča žena je še čule kako jih je mladenič prosil, naj ne storijo nič, ker on vendar ni nikog nobenemu nič žalega storil, ali drhal je kričala nanj, da se hoče napiti njene gove krvi in se maščevati za dogodek v priliki volitev na Velikem hribu Zdivjana italijanska drhal je napobila s kamenjem ubogega mladeniča na tla in mu razbila vso glavo, pobila ves život in mu potrgala štiri prste od rok. Ko je na srečnež izdihnil, ga je drhal vlekla kakih 10 minut iz Galežana, ga vrgla kraj ceste in butnila nanj 20 kilogramov težak kamen. V ponedeljek zjutraj so mimoidoči ljudje dobili trup nesrečnega mladeniča ter obvestilo žandarmerijo v Galežanu. Pozneje odšla na lice mesta sodna in zdravniška komisija, koja je konstatirala da je ubogi mladenič umrl strašno, nasilne smrti. Dala ga je prepeljati mrtvašnico na puljsko pokopališče. Mladenič, — kojega hodi gledat na procesije našega ljudstva — izgled naravnost strašno, tako, da ga ni sposobljen. Brezvestni italijanski tolovali so mu razbili vso glavo, pohabili v ude in potrgali prste od rok. Strašni prizor! Ljudje plakajo ob rakvi na srečnika, ki je storil tako grozno smrt in ki ni imel nič drugega zla v sebi, nego, da je bil dobra hrvaška, poštena duša. Radi tega grozneg umora, je razburjeno vse pošteno mlečne puljsko ljudstvo. Brezstidne duše, koje napajajo in polnijo umazano glasilo »Giornaletto«, so napisale, da se je umor izvršil na »Monte Grande«, hoteč s tem prikriti njene divjaške brigante v Galežanu. Tukot brezstidne časnikarske duše, so svoje privržence z vednim nesramnim humskanjem že tako podivjale, da človek več v mestu samem na ulici ni gotov življenja. V soboto zvečer so na padli na mornaričnem strelišču strelječo stražo in jo skoraj na smrt ranili s kamenjem. A komaj pred tren tedni je bil na straži ustreljen vojak 87. pešpolka z lovsko puško. — Tukot divjaške so razmere v prvem avstrijskem trdnjavskem mestu in vojni pristanišču. Ljudstvo je že razburjeno in zbegano in se povprašuje, k

Morilcem iz Galežana so že na sledu in upamo, da kmalu pridejo v roke pravice, o čemer hočemo še govoriti.

Iz gledališke pisarne. Nocoj (nepar) se ponovi moderna veseloljgra „Velika srenja“, spisala L. Lipschütz in R. Lothar, preložil Vl. Levstik. Glavne vloge so v rekah dam: Danilove, Kreisove, Ronovske ter gospodov Nučiča, Dragutinoviča, Danila in Toplaka.

Nemška surovost Na hódniku ljubljanske realke je dijak IV. a razreda, neki Stökel, prav brez vsakega povoda napadel dva slovenska fanta, ju pobil na tla in ju krvavo poštredoval. Vse iz zgoljega na-

Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti bo v četrtek ob 7. uri zvečer. Dospelo je nekaj novih vinskih vzorcev, tako da je sedaj čez 20 raznih vrst na razpolago.

Lepo zrelo jagodo je našel predvčerajšnjim tukajšnji vinski trgovec g. Josip Lenče na vrtu svoje vile „Terezine“ na Bledu, dasiravno je gorovje kroginkrog pokrito z debelim snegom.

Konec pičanca. V Rudniku je 28letni krojač Josip Cimerman pil v gostilni vino in žganje. Ko je spil pol litra žganja v dušku, se je zgrudil in bil v eni uri mrtev.

Mesarji v Kraju so znižali ceno govejemu mesu za 16 v. pri kilogramu.

Povišana kazen. Celjsko potrotno sodišče je obsodilo nedavno Martina Korošca in Matijo Ribiča vsakega na štiri leta ječe, ker sta na Ponikvi ubila posestnika Antona Lah a. Vsled pritožbe državnega pravnika je nadsodišče zvišalo Korošcu kazen na sedem let.

Hudodelstvo ali poskušen samomor. Na cesti med Škofjo vasjo in Vojnikom pri Celju so našli nekega Martina Korena obstrelenega v prsi. Rana je smrtno-nevarna.

Prošnja. Vse p. n. rodoljube, ki imajo kaj knjig na razpolago, prosimo, da jih blagovolijo poslati v svrho ustanovitve ljudske knjižnice pri Sv. Štefanu. Hvaležno se sprejemajo tudi denarni prispevki; sto prošnjo se zlasti obračamo na naše p. n. denarne zavode. Komur je na srcu blagor in izobrazba ljudstva, naj blagohotno upošteva to prošnjo. Prispevki naj se blagovolijo pošiljati na naslov Pavel Flerè, nadučitelj, Sv. Štefan, pošta Šmarje pri Jelšah.

„Slovensko društvo“ v Mariboru se je prelevilo v pravo duhovniško društvo, kateremu je predsednik duhovnik dr. Mlakar, v odboru pa duhovnik dr. Kovačič, ki iz same sramežljivosti in strahu pred grehom ne pogleda nikogar v obraz, duhovnik dr. Hohnjec, klerikalni profesor dr. Vrstovšek, klerikalni pasar Tratnik, Fr. Leskovar, „Gospodarjev“ odgovorni urednik, župnik Muršič itd. Ta preporod političnega društva bo vsekakor slabo vplival na slovensko politiko v mariborskem okraju in na Sp. Štajerskem.

Mariborski „Narodni dom“
smrdi mariborski klerikalni stranki.
„Slov. kršč. soc. zveza“ bo prirejala
poljudna predavanja v prostorih kato-
liškega nemškega delavskega društva
v Mariboru. Gospodje se boje kontrole
pri svojem zapeljavanju in farbanju
slovenskega ljudstva, pa tudi zato se
izogibajo „Narodnega doma“, ker
imajo v narodnih ozirih široko vest.
Rajše podpirajo Nemca nego domača
podjetja!

Važna razsodba upravnega sodišča. Mariborska mestna občina se je pritožila na upravno sodišče zaradi obdačenja mestnega parka. Upravno sodišče je razsodilo, da mora biti javni park, ki se ne misli nikoli zazidati, ravno tako prost davka, kakor tako zvani krajevni prostori sredi mesta samega, n. pr. sejmišča, tržišča, itd.

Zapri so v četrtek v Mariboru solicitator a pri odvetniku dr. Feldbacherju Ferdinanda Schriebla. V preiskovalni zapor so odvedli nadalje zemljiškega agenta Rokavca, zavarovalnega agenta Korena in zakonska Arturja in Antonijo Thalmann. Ta družba je baje izvršila več sleparstev, zlasti pa se je pečala z zavarovanjem „bolnikov“. Schriebl je bil v Mariboru znan kot desna roka dr. Feldbacherja.

Konjški vlak je povezil pri Poljčanah železniškega delavca Mat. Žnidarja. To je menda prva neznaka na tasi neblazni železničari.

Vola je ukradel posestniku Antonu Goluhu v Goruji Redici na Štajerskem nek okoli 50 let star človek. Vol je rumenkast, 3 leta star in vreden 280 K. Baje ga je gnal v Ljubljano.

Nagrobeni spomenik pobili dečka. Na starem pokopališču pri cerkvi v Kapli na Koroškem so se še arji igrali. Eden je vzel svojemu tovaršu klubuk in ga obesil na mramornat spomenik. Ker ga deček ni mogel doseči, je zlezel na spomenik, ki pa je po dolgem padel na dečka in ga tako poškodoval, da je malo upanja, da bi ponesrečenec okrevl.

Siro i šolski otroci. Kako slabo so vzgojeni otroci v Celovcu, dokazuje, da so v soboto opoldne zmerjali orčežke po vsem mestu, ko so spremljali 20 kaznjencev iz ječe na kolodvor.

K roparskemu napadu pri Bejjaku se nam se poroča: Ko je šel due 20 t m popoldne ob 8. akordant Ivan Righetti po neki stezi v bejškem okolišu, skočilo iz gozda nenačoma k njemu trije neznani delavci, ga začnejo tepit in davijo in mu pri tem oropajo vsoto 18 400 K in zlato verižico, vredno 200 K. Dejan je obstjal iz 2 bankovcev po 1000 K, 60 po 50 K in 8 po 100 K. Nadalje so mu vzel denarnico, v kateri je imel 300 - 500 K, 3 vrečice, v katerih je bilo za 6000 bankovcev po 20 K in eno vrečico, v kateri je imel 1000 K v srebru. Po ropu so neznanici zopet izginili v gozd. Eden lopov je velike, močne postave, ima temne brke in nabradek, je zelo antipatičnega, nekoliko kozavega obrza, ter je bil star 35-40 let. Oblečen je bil v svikasto, umazano, delavsko obleko. Navedeno je napadeno videl lan-ko leto v družbi z nekim Miletom Brbičem iz Senja, kateri je govoril tudi nekoliko laški. — Drugi je bil nekoliko mlajši in man si, je imel črne brke, ter je bil oblečen v skoraj še novo, zeleno rumenkasto črteno baržunasto obleko. Osebni popis tretjega je sličen onemu drugega, le da je bil oblečen v zamazano, delavsko obleko. Kjer bi se pojavil tak kak sumljiv element, naj se ga takoj naznani pri varnostni oblasti.

Cerkveni rop. V noči 17. t. m. so dosedelše neznanati tatovi vložili v podružično cerkev pri Sv. Magdaleni, v Šentpavelski fari, ter ukradli 300 K vreden pozlačen mašni kelih.

Ponesrečil se je tovarnari I Pavletič iz Gabrij na Goriškem. Ko se je peljal domov, je srečal gihu žensko, kateri se je umaknil, a tako nesrečno, da se mu je konj splašil, ko se je zadel v obestni kamn. Pavletič je padel z voza in se hudo poškodoval.

Gorelo je v Weissovi tovarni v Gorici. Škoda je 2000 K.

Prste je zmečkalo 24letnemu Petru Klanjščku v Gorici na državnem kolodvoru, ko so prekaldali sod vina. Zmečkane prste so mu v bolnišnici odrezali.

Nesreča na železnici. Blizu postaje Prestranek so združili s tira Štirje vozovi tovornega vlaka. Dva voza sta popolnoma zdrobljena. Ražjeni ni nobe.

V slovenskem gledališču v Trstu so igrali v nedeljo „Egoizm“ Zofie Kvedrove in „Tuji kruh“ Turgenjevov. Gostovala je gospa Daničova iz Ljubljane. Gledališče je bilo razprodano. Tudi moralen uspeh je bil popoln.

Nesreča na Južni železnici. Na tržaškem kolodvoru je prišel pod premikajoče se vozove 78letni Filip Potočnik, pri Slovencih znan pod imenom „Narodni koš“ (nosil je v košu kruh okoli strauk). Lahi so ga pa nazivali „Kruhov Filip“. Bil je gluh in ni slišal proti sebi drdrajočih vozov. Ko ga potegnili izpod njih, odigrani je imel obe nogi pod koleni, strelit več rebres in veliko rano na tilniku. Umarl je kmalu na to v bolnišnici.

Poeverjenje. V Trstu so prijeli 22letnega elektrotehnika Francijacomo, ki je poneveril v Pulju 341 K.

Za opelklinami je umrla v Trstu 7letna Emilia Poljšak, ki je prišla prebiti štedilnika in se ji je oblike vžgla.

Zaradi nesrečne ljubezni je v Trstu pila neka 15letna deklica karbolovu kislino, a so jo še pravočasno rešili.

Kap je zadela v Trstu 67letnega penzionista Ivana Rudeža.

Glas iz občinstva. Trnovski nasip, Opferska cesta ter Velike in Male čolnarske ulice so zdaj v zelo blatenem stanju. Naj bi mestni magistrat ukrenil potrebno, da prebiti ob teh cestah in vsi, ki bodojo po njih, ne bodo več tako gazili v tem zopnem blatu.

Velike letosne vojaške vaje na Koroškem vzbujajo v panoramico-kosmorami na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarno“ največjo zanimanje ne le v vojaških krogih ampak tudi med civilisti. Umetniško dovršene slike nam kažejo različne faze vojaškega življenja na vajah, vidimo pa tudi visoke vojaške dobrostanstvenike S-rija je prav izbrana. Prihodnji teden Romunija.

Mednarodna panorama pod Tranto ima ta teden razstavljene najzanimivejše pokrajine Karpatov

z mnogobrojnimi jemeri in vodopadi. Vidi se tudi galitska prestolnica Lvov in znamenite toplice Zakopani. — Prihodnji teden potujemo po Bosni in Hercegovini.

Ropar in deserter aretevan. Kakor je bilo te dni poročano, je prostat 97. pešpolka v Trstu Lovro Ogrizek izvršil roparski napad nad neko domo in pobegnil. Nato je na Raketu zoper nameraval izvršiti umor, pozneje pa je v domači občini Hraše pri Postojni izvršil več tativ. Prijelo ga je včeraj orožništvo v Postojui in se je našel pri njem nabasan samokres, različni angleški ključi in vitrihi. Izročili ga bodo garnizonskemu sodišču v Trtu.

Tatvina. Snoči je neki uzmivoč ukradel pred prodajalnico g. Jožeta Žitnika na Starem trgu št. 3 dvojeha, vredne 6 K 70 v. Ko je to opazil kontorist g. Rudolf Maral, je skočil k njemu in mu vzel iz rok eno hlače, z drugimi pa je tat zbežal na Francovo nabrežje in jih skril v rešilni čolu, potem pa odnesel pete.

Cigavi so purani? V soboto so začeli na realno dvorišče 4 purani, katerih lastnik se je do danes nizgasil niti pri policiji, niti v realki.

Našel je trgovski pomočnik g. Josip Pame denarnico z večjo vsoto denarja. — Ana Fajanova je našla zlat prstan.

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10 do 16 novembra 1907. Število novorojenčev 14 (= 19 35 %), umrlih 22 (= 29 48 %), med njimi je umrl za vratilo 1, za jetiko 4, vsled mrtvoda 2, vsled nezgodne 2, za različnimi bolezni 13. Med njimi je bilo tujev 12 (= 54 54 %), iz zavoda 14 (= 63 63 %). Za infekcionsimi boleznimi so oboleli, in sicer za dušljivim kašjem 2, za ušenom 1, za mumpom 2 osebi.

Mlad lovski pes bele barve se je zatekel. Lastnik ga dobi v Cigaletovih ulicah štev. 4 v drugem nadstropju.

Ljubljanski sekstet na lok igra danes zvečer v kavarni „Avstrija“. Začetek ob 9. Vstop prost.

*** Drobne novice.** — Cesare je odlikoval svoja zdravnika dr. Kerza in dr. Neusserja z velikim križem Franca Jožefovega reda.

— Davek na sladkor se zniža za 6 K.

Konferenca vseučiliških rektorjev bo jutri v ministrstvu. Pri tej priliki se izreče protest proti napadom zadnjega katoliškega shoda.

— Stirje novi kardinali bodo imenovani v javnem konzistoriju dne 19. decembra. Slovana nimed kandidati.

— Koniec opernega pevca Bertrama. V Bayreuthu se je obesil nekdaj slavni operni pevec Bertram, ki je imel svoječasno po 40.000 mark letne plače, zadnje čase pa je živel od javne milosti. Pri potopu parnika „Berlin“ sta mu utonili žena in hči ter je zgubil celo premoženje. Vsled žalosti je zgubil glas.

— Veliko ruko zalog o orožja in streliva so našli v B-rolinu v hiši socialističnega občinskega svetnika Kersena. V zalogi je bilo 3000 revolverjev in mnogo spisov za ruske teroriste.

— Orožniški stražmešter umoril dva človeka. Blizu Tarnova v Galiciji je orožniški stražmešter Taller umoril kmata M. Kovskega in njegovo pastorko, ki je odklanjala njegovo ljubenco.

— Zaradi opelklini je imenovan upokojeni sekocijski načelnik Bošković.

Knjigovnost

Slovenska knjižnica, ki jo izdaja A. Gabršček prinaša v snopičih 157-172 slovenski prevod znamenitega romana grofa Leva Nikol. Tolstega „Ana Karenina“. Ta krasni roman velja za najpoetičnejši umotvor velikega pisatelja Tolstega. Knjiga obsegata 1174 strani in stane za narodnike „Slov. knjižnico“ 4 K 80 v. za druge kupce pa 6 K 40 v.

— Češko delo o slovenskih planinah. Češki odbor slovenskega planinskega društva si je pridobil za naše planinštvo že nevenljivih zaslug. Sedaj je zopet storil prezalužno delo. Izdal je knjigo o slovenskih alpah, kakršne Slovenci sami nimamo in je najbrž še dolgo ne bomo dobili, knjigo, ki bi jo moral imeti vsak slovenski planinec, zlasti pa vsaka hiša v naših alpah, kamor zahajajo tuji. „Ze slovanských hor“ vydal češki odbor slovinščine alpskega društva pred dr. V. Dvorského, dra. B. Františka in dra. Vl. Ružičky. To je naslov tej prelepi in važni knjige, ki privabi gotovo zopet mnogo čeških rojakov v naše kraje. Knjiga obsegata sedem razprav, šest umetniških prilog v barvitisku in 28 po izbornih fotografijah izvedenih slik. Uvod je spisal dr. Bohuslav Frantz, o Hudi Polici piše J. Čermák, o gor-

skem sportu in zdravju prof. dr. Chodounský, o Mangartski skupini dr. O. Laxa, o češki koči v Savinskih planinah dr. St. Prahenský, dr. Dvořák pa o Črni gori in dr. Ružička o gori Kanin. Vse te razprave so velezanine. Umetne priloge so pravi umetniki. Marija Chodounská je naslikala Triglav z dovske strani, Kočno, Mangartsko skupino s Prisojnikom in partijo pred Belopeškim jezerom, razgled z Ovčje vasi dr. V. Ružička, Češko kočo pa O. Bubeníček. Tudi reproducije po fotografijah so vse skoz krasne in prav tako podoba na ovitku.

Tri povesti grofa Leva Tolstega. V Trstu 1907. Založila tiskarna „Elinost“. Kujičica obs. ga nesleduje tri znamenite povesti Tolstega: „Jetno v Kavkazu“, „Starca“ in „Koliko zemlje potrebuje človek?“ Cena 80 v. p. pošti 10 v. več.

Puščka svenčilščina predavanja (Njihova uredba v svrha). Naslovnica dr. Albert Baza in Število lepih knjig, ki jih je izdala kujična Cyril Metodovska zidarjev v Zagrebu, se je pomnožilo za zgornjaveno razpravo, ki zadevno vprašanje vsestransko in sistematično pojasnjuje. Dr. Bazala je podal pravi program za prosvetno delo v svrhu povzdigne kulturnega nivoa in zato utegne brošurico tudi marsikakega Slovencev zanimati. Cena 60 v., s pošto 70 v.

Vse ti naznajene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišča.

Izpred tukajnjega porotnega sodišča.

Za zimo se je hotel preskrboti. Due 18. septembra t. l. okoli 9. zvečer je pogorela koča Marije Bergant v Dvorju. Ker je bil tistokrat mesečni večer, je še ona krompir na njivi pobiral v otdot zapalila, kako da se nekej pri strehi sveti.

Hitro je pritekla na lico mesta in videla, da je že vse seno v ognju. Tekla je v sobo, urno zbudila svoja dva otroka in poklicala gostjo Helenu Net, ki so bili vsi v trdnem spanju, in bi bili gotovo vsi trije ponesrečili, da jih ni Marija Bergant pravocasno rešila. Ogenj je provzročil 35 let star dinar Janez Urh iz Dvorja. Ta se je namreč tretji dan po tem dogodku sam pri okr. sodišču v Kranju zglasil kot provzročitelj požara. Najpoprej je trdil, da so mu vžigalice v hlačnem žepu vnele, potem pa je svoj zagovor v toliko popravil, da je načašč začgal, in sicer na ta način, da je gorečo cigareto v seno vrgel. Urh je požar zanetil nekoliko iz maščevanja, ker mu je Helena Net očitala, da je vzel neki koš; pravi vrok je pa najbrž ta, da si je preskrbel za dalj časa brezskrbno življenje v zaporu. Saj se je Urh proti priči Franca Seršenu izrazil, da mora nekaj narediti, da bo prišel v „arest“. Priči Franceta Sluga pa je Urh tožil, da nima oblike ne denarja in stanovanja, ter ne ve, kam bo šel pozimi. Tepriči je obdolžene na kritičen večer še rekel, da bode še tisto noč nekaj naredil. Marija Bergant je zgorela tudi škrinja, v kateri je bilo okoli 50 K in moževa oblike ter tesarsko orodje. Provzročena škoda se je celine nekaj nad 1000 K.

Na krivodorek porotnikov je bil Urh hudodelstva zažiga krivim spoznan in obsojen na 10 let težke ječe. Obdo žene je izrazil, da je s kaznijo zadovoljen. Na 16. septembra t. l. je ukazal Blaž Šavš, posestnik na Bašlu, svojemu 15 let staremu sinu Antonu, naj vozi gnoj čez sosedov travnik. Dasi je sosed Peter Lombart fantu vožno prepovedal, da ſe si sin ognil prepiru s sosedom, žel je z materjo na skedenj mlatit. To je pa očeta razljutilo, da je fanta s ceppom tako po glavi udaril, da je še isti dan umrl; prebil mu je lobanjo. Šavš priznava, da je udaril sinu s ceppom, opravičuje se pa s tem, da ga je nameraval po hrbitu udariti, a sin se je v tem hipu sklonil in je tako udarec priletel na glavo. Obdolžene se tudi zagovarja, da je fant takoj po zadrženjem udarou legel na klop, s katero je na tla padel in se pri tem na glavi poškodoval. Zaslišana zdravnika zvedenca pa odločno potrdita, da so vse pri ubitem sinu najdeni poškodbe bile prisadete s topom orodjem in da je bila rana na desnom senou smrtnonosna.

Ker se porotniki niso mogli prepričati o krvidni oboženca, ampak so smatrali njegovo dejanje kot nešrečo, je bil Šavš oproščen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dne 25. novembra Današnja seja poslanske zbornice je bila precej

viharna, vendar ne tako, kakor se je pričakovalo. Ko so vstopili ministri v zbornico, je nastal silen hrup. Abramovac je korak ob strani barona Becka. Ko so se ministri, vsi v frakij v sedli na ministarsko klop, so Vesenemci jeli kakor besni kričati. Posebno sta se odlikovali Iro in Malik, ki sta venomer posovala Abramovac. „Armenki kozji skrunilec, polip iz leta 1897“, take in enake ljubeznivosti so frâde novemu ministru na ušesa. Poslane Breiter je kazal poslancem Abramovacem karikaturo. Predsednik dr. Weisskirchner je jezno udaril ob pult ter zaklical Breiterja, naj opusti tako izvajanje, češ, kar ni grof Sternbergu dovoljeno, ne sme biti dovoljeno niti Breiterju, niti socijalnim demokratom. Ko se je hrup nekoliko poleg, je baron Beck predstavljal Abramovac zbornici kot novega ministra. Zuova je nastal velik hrup in vrišč. Ko se je baron Beck vredel na ministarski klopi poleg Abramovaca, je zaklical Malik: „Kje je kakšen fotograf, da bi ovekovečil to prekrasno vojico“. Socijalni demokratje niso bili v zbornici pri teh dogodkih. Šele, ko je posl. Romančuk podal protestno iz avto proti imenovanju Abramovaca za ministra, so socijalni demokratje stopili v zbornico. Slične izjave so podali: D. Avdič v imenu starorusinskega kluba, dr. Straucher za židovski klub, dr. Diamant pa za socijalne demokrate. Te izjave so spremljali nepresteni žaljivi medklaci, naperjeni proti novemu ministru Krščanski soc. so vložili predlog, naj se dovoli posebna podpora Radeckega veteranom. Na to se je nadaljevala debata o Rennerjevem predlogu glede podraženja živil. Razprava se bo danes končala. Glasovalo se bo o predlogu v prihodnji seji, ki pa še ni določena. Glasovanje bo po imenih. Skoraj gotovo je, da bo najnosta odklonjena.

Dunaj 26. novembra. Cesare je danes sprejel v posebni avdijenci načnega ministra dr. Marcheta. **Dunaj** 26. novembra. Poslanca Ivan Hribar in dr. Rybar sta bila danes pri naučnem ministru dr. Marchetu, da bi naučna uprava nakuipa nekaj umotvorov, izloženih na I. slovenski umetniški razstavi v Trstu. Minister je obljubil, da bo vrlada nakupila več slik, ki jih je dala že izbrati.

Dunaj 26. novembra. Poslanec Hribar je bil danes z deputacijo iz Senožeč pri železniškem ministru dr. pl. Derschatti radi neke železniške zgradbe.

Roncegno

Južno Tirolsko
na Valsuganasi
telez, 1°, ure
od Tridenta,
535 nad morjem.

ndjmočneši urzenovoželezni vrelec,
porabljiv z najboljšim uspehom in vse leto
trajajoč, tudi za domače zdravljenje. V vseh
deželah ga priporočajo mnogi zdravniški
strokovnjaki za krvne, ženske, živčne in
kožne bolezni itd. Naprodaj po lekarnah.

Grand hotel des Bains in Parkhotel'

kopalniška etablissementa prve vrste

z 250 sobami in saloni, vso najmodernejšo
opremo. Prekrasen, zaveten kraj, milo pod-
nebje, veliki parki. Sezija od 15. aprila do
1. novembra. Prospekti in pojasnili daje
kopalniško ravnateljstvo. 2775 9

Blagajne, varne
proti požaru in vlomu, "Fox"
pisalni stroji, ameriško po-
bištvo za pisarnice cene nego
kjerkoli. — **Bečko skladiste**
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Ilica 22. 3424-22

V najem se da
takož ali za februarski termin:
udobno stanovanje

v visokem pritliju, obstoječe iz štirih
sob, kuhinje, kopalne sobe in z
vsemi drugimi pritlikinami, ter
stanovanje v sonterrainu,
obstoječe iz dveh sob, kuhinje in z
drugimi pritlikinami v novozgra-
jeni vili na Erjavčevi cesti št. 24.

Pojačnila daje pisarna notarja Hu-
dovernika v Ljubljani. 5934-3

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam da sem po rajui
gospa Frančiški Pečnik prevzel

tuornico sodavice in zalogo opeke

(zarezane strešnike) iz raznih velikih tovarn.
o o Postrežba točna. o o o o o Cene nizke. o o

Vladno se priporočam 3937-1

Josip Kuralt

trgovec z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Domžalah.

**Največja zaloge ur,
verižic, prstanov in uhanov z
briljanti itd.**

Kdor hoče imeti trpežno in
dobro idočo uro, naj kupi
samo znamko "UNION". 3091 2

Fr. Čuden,
urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice.
Cenovnik zastonj in poštne prost.

C. in kr. dvorni založnik

Papežev dvorni založnik

lekarnar PICCOLI, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovanje odlikovan, priporoča nastopne preiz-
kušene izdelke:

Salmjakove pastile — preizkušene — olajšujejo hri-
pavost in kašelj,
razkrajajo siliz. 1 škatljica stane 20 vin, 11 škatljic 2 krona.

"Antirheumon" najboljše, bolečino gaseče sredstvo proti trganju
in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena stekleni-
ca stane 1 kruna

Tinktura za želodec je želodec
krepilno, tek vzbujajoče, prebavno, in odprtje telesa
pospešuječe sredstvo. 1 steklenica 2 vinarjev.

Narodila se točno izvrše proti
povzetju. 1948-25

vs-bule za slabokrvne in ner-
vovne osebe, blede in sla-
dotne otroke lahko prebavljiv
železnat izdelek. Ena politrška
steklenica 2 kroni Poštni zavoj
s 3 steklenicami K 6 60 franko
zaboj in poštne na.

!Opomba !!

Izvrsten glas našega eli-
zira "Pelinkovec" dal je
povoda, da naša konkurenca
prodaja pod istim ali sličnim
imenom slabše — često
zdravju škodljive — pi-
jače. Radi tega pazite na
našo z zakonom zavare-
vano vinjetto in zahtevajte
izrečno 3829-19

Pelinkovac Pokorn.
Vse ostalo naj se kot
ponaredba zavrne.
Edini proizvajalec:
Kralj.povl.d.on.tovnica likera
preje FRANJO POKORNY,
Zagreb.
Ustanovljeno 1862.

POKORNEGA
PELINKOVEC
Najboljši želodčni liker
sveta.

Od zdravniških avtoritet
priporočen kot nugen, tečen
in želodec jačajoč

čisti blijni destillat.

Eksportira se na vse kraje sveta.
Odlikovan s 60 zlatimi, sre-
brnimi in častnimi kolajnami.

Dobiva se povsod.

Zastopnik za Kranjsko:
FRAN REMIC, Ljubljana.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2,000,000.

Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200,000.

priporoča k žrebanju dne 1. decembra:

Promese na državne srečke iz leta 1864 cele à K 20 —

polovice à , 11 —

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4½ %, vloge na tek či račun proti tridesetdnevni odpovedi po 5%.

12-136

Glavni dobitek krom 300,000.

Spreten poslovodja

se itče za
izdelovanje
idrijskih čipk
za inozemsko
fimo Ponudbe pod „Nr. 7120“ na naslov
Neyron & Sons Ann. Esp., 14-18
Queen Victoria St., London E.C.

3959

Sprejme se 3916-3

trgovski sotrudnik

več železnar in špecalist ob novem
letu pri tvrdki Fran Pieck, trgovina
z mešanim blagom v Ribnici, Kranjsko.

3958-1

G. F. Jurásek

— I. kranjski uglaševalec klavirjev —

v Ljubljani, S. Florjan ulice št. 28/I.

Pozor! Pozor!

Restavracija pri „LEVU“
Usojam si slav. občinstvu vladno naznavati, da sem otvorila popol-
noma novo

Beti Kos

restavraterka.

3961-1

Istrsko vino

črno, prav pristno, hektoliter 26 K,

in žganje domačega prdeka po 96 K

hektoliter.

Vino se pošilja v posodah ce-

njenih odjemalcev, žganje v lastnih

posodah, vse postavljeno na po-

st. jo Trst.

Vzoreci se pošiljajo na zahtevo.

Anton Paoluzzi

Novigrad (Cittanova) v Istri

Najboljše božično darilo

6 KOSOV PIJH

božično darilo

vezeprijava, brez šva 150 cm šir,

2 m dolge K 14,50 3771-8

Tkalnica za platno in bom-

bažinovo Br. KREJCAE

Dobrnska (Češko).

Vzorec platna in bombaž.

Tudi damsko voljato blago.

ranko.

Broš. 7 K, vez. 8 K, po pošti 20 v več.

3962-2

Velika

pričnosta prodaja

v Angl. skladšču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana

zaradi ogromno velike za-

loge damske, moške, de-

kliške, deške konfekcije.

Vsi predmeti se prodajo

za vsako ceno.

O. Bernatović.

3963-2

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Velaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Bohod v Ljubljano juž. žel.

05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.

07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

09 predpolno. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

10 predpolne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

12 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

14 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

16 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

18 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

20 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

22 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

24 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

26 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

28 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

30 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

01 ponodi. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

03 ponodi. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

05 ponodi. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

07 ponodi. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

09 ponodi. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

11 ponodi. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

13 ponodi. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

15 ponodi. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Bel

Preselitev trgovine Ernest Sark.

Zaradi prevelike režije v moji dosedanji prodajalnici na Dvorskem trgu št. 3 sem se odločil, da ta lokal s 17. novembrom t. l. opustim.
V mojem dolgoletnem poslovanju mi je sl. občinstvo izkazovalo toliko zaupanje, da sem se sedaj odločil, da bom vodil trgovino še naprej in sicer od 18. novembra t. l.

na Mestnem trgu št. 11 (nasproti Kollmannovi trgovini).

Vodil bom trgovino tudi v bodoče v enakem obsegu in zaradi izdatno znižanih režijskih stroškov po enakih brezkonkurenčnih cenah in bom cenj. občinstvu postrežal s solidno, popolnoma novo zalogo najboljšega blaga.
Opiraje se na dosedanje zaupanje se usojam sl. občinstvo opozoriti na svoje preselitev in svoje dolgoletne odjemalce prositi še nadaljoje naklonjenosti.
Priporočam se sl. občinstvu tudi v novi trgovini z odličnim spoštovanjem

ERNEST SARK, sedaj na Mestnem trgu štev. 11.

8892-4

3872-5 **Starejšega
trgovskega pomočnika,
izurjenega v vseh strokah trgovine z
mešanim blagom, kot prvo moč in
dobre izurjeno popolno samostojno
prodajalko
iste stoice, sprejmeta Norbert Zanier
& sin, Sv. Pavel pri Preboldu Sav. dol.**

Posestvo

na Blejski Dobravi, parcela št. 688,
pripravno za letovišče, se takoj proda.
Dopisi pod „štev. 12“ Javornik,
Gorenjsko, poste restante. 3443-2

za dame Elegantne klobuke za
najnovejše pariške in dunajske modele
3335 17 priporoča
R. Vivod-Mozetič
Ljubljana, Stari trg štev. 21
Modni salon trg. modnega blaga itd.
Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja narocila točno.

Kdor bi
rad kupil
— najfinjejše —
plišaste
in različne
kožuhovinaste
jopice
in 296-1
večerne plašče
japonskega kraja s kimono ro-
ooo kavi, naj kopi o o o
sedaj
za
polovično ceno
'Angleškem skladišču
oblek', O. Bernatovič
v Ljubljani
Mestni trg štev. 5.

Klobuki se sprejemajo v popravo.
Novosti te sesije!
A. Lukic
Pred Škofijo št. 19
priporoča svojo novo urejeno
veliko zalogu
zgotovljenih oblek
3572 za gospode, dame, 14
dečke in deklice
po najnižjih cenah.

Sprejme se v trgovsko pisarno
kontoristinja
z lepo pišavo, trgovsko naobraženo in
z večletno praksjo. Neobhodno potrebno
perfektno znanje in samostojno reševanje
trgovske korespondence v obeh deželnih
jezikib.
Sprejme se eventualno tudi trgovsko
naobražen perfekten
korespondent
za popoldanske ure.
.. Vstop takoj. Plača po dogovoru. ..
Popudbe pod: „Kontor 100“ v
Ljubljani, poste restante. 3914-3

SUKNA
In modno 288-38
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocijan
tvornica za sukno
v Hum polcu
na Češkem.
Tvorilne cene. | Vzorec franko.

Razne prevode
iz nemščine v slovenščino

cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi **ceno** izvežban uradnik v tej
stroki.
Naslov v upravnosti „Slov.
Naroda“.

Pravkar je izšlo novo delo o o o

— Ivana Cankarja:
Hlapec Jernej in njegova pravica.

V tem svojem delu se je lotil Cankar takoreč socialnega vprašanja. Ne rešuje nikakoga socialnega problema, ker to ni naloge pisatelja-umetnika, pač pa stavi vprašanje človeški družbi. Ta se naj zamisli nad problemom in ga naj reši. — Dogoda je pretresljiva slika iz življenja človeka, ki ima pravico zase, postave pa proti sebi. Pisana je s posebno sugestivno silo, kakršne niti pri Cankarju še nismo začutili v tako obili meri. — Oprema knjige je licna, z risbo na naslovni strani. — Cena broš. K 1-40, eleg. vez. K 2—, po pošti 10 vin. več.

Naprodaj pri **založniku L. SCHWENTNERJU Ljubljani**
in po drugih knjigarnah. 58-69

Leta 1777
Ustanovitev tordke
Ant. Bischoff
Trst

Vina
Žganja
Likjerji
Brezalkoholne pijače
Čaji
Cenik zastonj

Modna trgovina Pavel Magdić, Ljubljana, Prešernove ulice št. 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti
ovratniki, čipke, vložki, svilnate
vezenine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.

Posamenteria, porte in vrvice, resice, krepince
in vrvice za tapetnike.
Krepri in flor za žalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in vrvice.
Šerpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlačke, otročje perilo in edele
za vezičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podlage
iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Različne podlage in potrebuščine za krojače in
šivilje.

Iridiske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mireški venči.

Damško perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne
obleke. 2618-17

Medoci in potrebuščine za medorce.

Glace rokovice in rokovice za uniformiranje,
pletenje, letne in zimske rokovice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

Križe za oblike, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnie hlače,
ovratniki, zapestnice, napršniki in žepne rute.

Pravo Jägrovo normalno perilo, srajce

Tricot, jopice in hlače.

Mrežaste in potne, jopice, srajce, čepice in
panovi za 8. ort.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravato, gumbi za manšete.

Za lovce: televniki, nogovice, rokovice in
dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovratniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in
drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Gospod! Čitate novosti, ker so za Vas
važne in koristne. Razpošiljam po
poštnem povzetju za K 12.50; krasno
dobro in moderno opravo, obstoječo
iz sledenih stvari: fina bela ali bar-
vasta srajca poljubne številke, dobre
spodnje hlače, lepo spalno srajce,
ovratnik po želji, krasno kravato, par-
trpežnih nogavic, močno brisalko,
izvrstne naramnice, 3 dobre žepne
robce, vse v eni škatuli lepo aranži-
rano. Pošiljam z obratno pošto. Za
neugajajoče povrnem denar.